

Virová hepatitida A

Virová hepatitida A, lidově označovaná jako žloutenka, je závažné virové onemocnění postihující jaterní tkáň, známé také jako nemoc špinavých rukou. Po prodělání onemocnění vzniká celoživotní imunita.

Příznaky

- Horečka
- Únava
- Nevolnost, zvracení
- Bolesti břicha
- Žloutenka (žluté zbarvení kůže a bělma očí)
- Tmavá moč a světlá stolice
- Ztráta chuti k jídlu

U některých osob (zejména dětí) mohou příznaky chybět nebo být mírné.

Inkubační doba

Inkubační doba, tedy čas od nákazy do projevu prvních příznaků, je 15 až 50 dní, přičemž nejčastěji se pohybuje kolem 30 dnů. Během tohoto období může infikovaná osoba virus šířit, i když nemá příznaky.

Způsoby přenosu

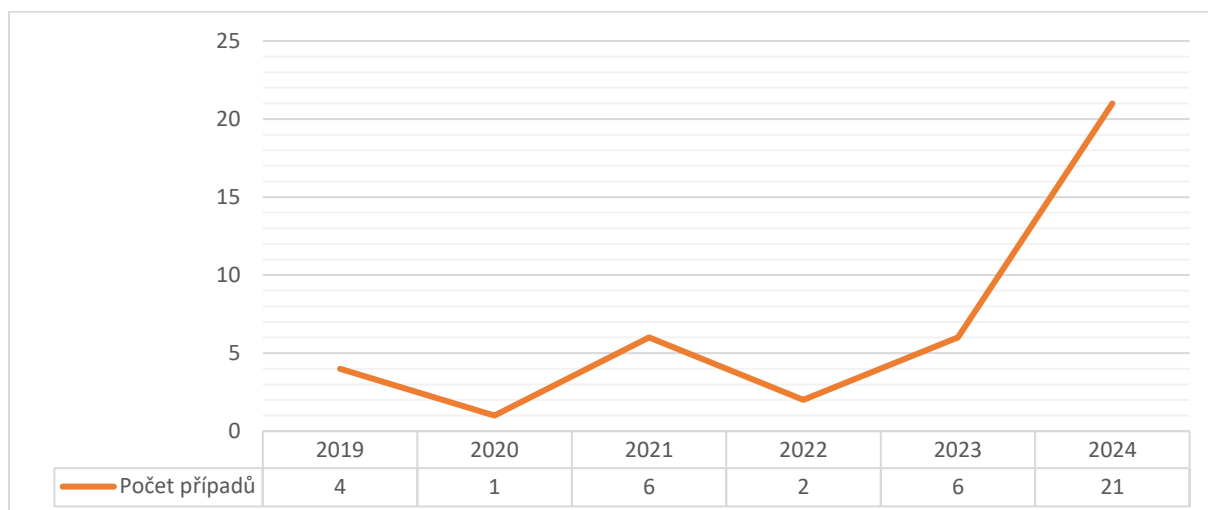
- **Přímým kontaktem s nakaženou osobou:** přenos je možný při blízkém kontaktu s infikovanou osobou, například při péči o nemocného nebo při nedodržování základních hygienických pravidel.
- **Kontaminovanou potravou a vodou:** ovoce, zelenina nebo jiné nedostatečně tepelně zpracované potraviny, které byly omyty kontaminovanou vodou původcem tohoto virového onemocnění
- **Fekálně-orální cestou:** virus je vylučován stolicí, což znamená, že při nedostatečné osobní hygieně (mytí rukou před jídlem apod.) se toto infekční agens dostává z infikovaného člověka do úst nového hostitele.

Prevence

- **Hygiena:** důležité je časté mytí rukou, zejména po použití záchodu a před jídlem.
- **Bezpečné potraviny a voda:** pít pouze zdravotně nezávadnou pitnou vodu, zejména při cestování do oblastí s nižším hygienickým standardem. Vyvarovat se konzumace syrových a nedostatečně tepelně upravených potravin, nemytého ovoce a zeleniny.
- **Očkování:** Jedinou spolehlivou prevencí proti hepatitidě A je očkování, které chrání nejen jednotlivce před nepříjemnými příznaky, ale také pomáhá předcházet šíření tohoto onemocnění v populaci. Očkování sestává ze 2 dávek, přičemž druhá dávka se podává 6-12 měsíců po první dávce.

V uplynulých letech byla situace v České republice stabilní s občasnými výskyty lokálních ohnisek v souvislosti s horšími hygienickými podmínkami či importem ze zahraničí (Graf 1). Od začátku letošního roku eviduje Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje (KHS) nárůst počtu případů tohoto onemocnění v Olomouckém kraji, stejně jako v celé České

republiky, a proto je na místě myslet na účinnou prevenci, ve které hraje klíčovou úlohu dodržování osobní hygieny a možnost nechat se proti onemocnění očkovat.

Graf 1: Evidovaný počet případů virové hepatitidy A v Olomouckém kraji v letech 2019-2024 (od 1. 1. 2024 do 12. 9. 2024)

Onemocnění se týká osob všech věkových kategorií. Děti předškolního věku nemají ještě dostatečně osvojené hygienické návyky, proto se nákaza v dětských kolektivech snadněji šíří. Ohroženou skupinou jsou také starší lidé a lidé se sníženou imunitou. Při podezření na hepatitidu A je nezbytná návštěva lékaře. Neléčené onemocnění může vést až k selhání jater.

Hepatitida A a povodně

V souvislosti s aktuální výstrahou ČHMÚ před extrémními srážkami v Olomouckém kraji, KHS zdůrazňuje možné riziko znečištění vody fekálním materiálem během povodní ze žump a čistíren odpadních vod, což je jeden z hlavních způsobů šíření viru hepatitidy A. V oblastech postižených povodněmi je důležité dbát na osobní hygienu, zajištění pitného režimu, přípravy stravy, mytí materiálů určených pro styk s potravinami a hraček pro děti vodou pouze z vodovodu pro veřejnou potřebu s jakostní pitnou vodou event. vodou dodávanou v originálním balení nebo v případě náhradního zásobování pitnou vodou z přistavených cisteren určených pouze k tomuto využití, jakož i vyhýbat se kontaktu s potenciálně kontaminovanými potravinami nebo vodou.

Bližší informace k povodním (např. postupy k sanaci zasažených studní, pravidla základní hygieny po záplavách) naleznete také na www.khsolc.cz v sekci „Mimořádné situace“.

Mgr. Markéta Koutná, Ph.D., tisková mluvčí, telefon 585 719 244, e-mail: media@khsolc.cz